

ΛΟΓΟΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΙΑΣ ΖΩΗΣ

Ἡ δογματική διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας περὶ τοῦ Ἐνός καὶ Τριαδικοῦ Θεοῦ

τοῦ Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δανιὴλ

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ἀπέστειλε τοὺς ἁγίους Μαθητές καὶ Ἀποστόλους νὰ διδάξουν τοὺς ἀνθρώπους τίς θεῖες ἀλήθειες τίς ὁποῖες ἔπρεπε νὰ ἀποδεχθοῦν ἐνσυνείδητα καὶ μὲ ἐλεύθερη βούληση, νὰ μετανοήσουν γιὰ τὴν περίοδο τῆς ζωῆς τους πού ἦσαν εἰδωλολάτρες καὶ ὑπηρετοῦσαν τὰ πάθη τῆς ἁμαρτίας, νὰ πιστέψουν στὸν ἀληθινὸ καὶ ζωντανὸ Θεό, νὰ βαπτισθοῦν στὸ Ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ νὰ ἐνταχθοῦν στὴν Ἐκκλησία ὡς μέλη τίμια. Τό ἔργο τῶν ἁγίων Ἀποστόλων συνέχισαν καὶ συνεχίζουν οἱ διάδοχοί τους, πού εἶναι οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀποστολή τῶν Ἐπισκόπων συνεπῶς εἶναι τριπλή, σύμφωνα μὲ τὴν ἐξουσία πού μετέδωσε ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δηλαδή: α'. Νὰ διδάσκουν τίς ἀποκαλυφθεῖσες ἀπ' Αὐτόν θεῖες ἀλήθειες, οἰκοδομώντας τὴν Ἐκκλησία καὶ καταρτίζοντας τοὺς πιστούς. β'. Νὰ ἱεραργοῦν τὰ μυστήρια μὲ τὰ ὁποῖα ἀγιάζονται οἱ πιστοί. γ'. Νὰ κυβερνοῦν τοὺς πιστοὺς ἐν Χριστῷ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου, ὀδηγώντας τους ἀσφαλῶς πρὸς τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Σύμφωνα, λοιπόν, μὲ τὴν ἀνατεθεῖσα σέ μᾶς τοὺς Ἐπισκόπους διακονία ὀφείλουμε νὰ διδάσκουμε στοὺς πιστοὺς τὴν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τὴν φανέρωσε ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός. Ὀφείλουμε ὡς Ποιμένες νὰ βοηθοῦμε τοὺς πιστοὺς νὰ μείνουν σταθεροί στὴν γνήσια καὶ αὐθεντικὴ πίστη τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ μὴν παρασύρονται ἀπὸ γραῶδεις μύθους

καὶ ἐπιζήμιες γιὰ τὴν ψυχὴ τους πλάνες, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ ὁμολογήσουν ὅπως ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «τὴν πίστιν τετήρηκα» (Πρὸς Τιμόθεον Β', δ', 7) δηλαδή ὅ,τι μοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεός τό φύλαξα καὶ τό τήρησα στὴν ζωὴ μου. Ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀνταπόκριση καὶ συνέπεια ἐξαρτᾶται ἡ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν ἀληθινὸ καὶ ζωντανὸ Θεό καὶ ἡ θέση μας στὴν αἰώνια ζωὴ καὶ βασιλεία. Ἡ προτροπὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τὸν ἀπόστολο Τιμόθεο ἀφορᾷ κάθε χριστιανό: «ὦ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἣν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν» (Πρὸς Τιμόθεον Α' στ' 20-21)

1. Τὰ δόγματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

Ἡ δογματικὴ διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας ταυτίζεται πρὸς τὴν διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἐνωμένης καὶ ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας, πού διατηρήθηκε ἀκέραια καὶ ἀνόθευτη διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ὥστε μὲ τὴν ἀκλόνητη ἐμμονὴ τῆς στὴν ἀρχαιοπαράδοτη δογματικὴ πίστη, ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία νὰ ἀναδεικνύεται ὅτι ἀποτελεῖ προέκταση καὶ ἀδιάκοπη συνέχεια ἢ μᾶλλον ἐνότητα καὶ ταυτότητα πρὸς τὴν ἀρχαία Ἐκκλησία, Αὐτὴν πού ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεὸ Λόγο, ἐδραϊώθηκε καὶ ξαπλώθηκε ἀπὸ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους καὶ ὀργανώθηκε καὶ λαμπρύνθηκε ἀπὸ τίς ἑπτὰ Οἰκουμενικὲς καὶ τίς Τοπικὲς Συνόδους.

Ἡ ὀρθόδοξη δογματικὴ διδασκαλία, πηγὴ καὶ βάση ἔχει τὴν θεία Ἀποκάλυψη πού περιέχεται στὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὴν Ἱερά Παράδοση. Τὰ δόγματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας θεωροῦνται ἀλήθειες πού ἔχουν ἀποκαλυφθεῖ ἀπὸ τὸν Θεό καὶ γι' αὐτὸ ἔχουν ἀποκτήσει θεῖο καὶ ἄρα ἀπόλυτο καὶ αἰώνιο καὶ ὑποχρεωτικὸ κύρος γιὰ ὅλους τοὺς πιστοὺς. Οἱ θεῖες ἀλήθειες ἰσχύουν καὶ παραμένουν ἀμετάβλητες πάντοτε, τίς ἐρμηνεύει ἀλάθητα καὶ τίς διαφυλάσσει ἀκέραιες καὶ ἀναλλοίωτες ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα τό ὁποῖο κατοικεῖ σ' Αὐτὴ καὶ τὴν καθοδηγεῖ μὲ τὴν ἔμπνευσή Του «εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» (Ἰωάννου ἱστ', 13)

Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος προσέδωσε στίς ἀποκεκαλυμμένες ἀπ' Αὐτόν

ἀλήθειες τό καθολικό κύρος πού ἔχουν καί ἰσχύουν γιά ὄλους τούς ἀνθρώπους, ὄλων τῶν ἐποχῶν λέγοντας: «Αὐτό πού λέω σ' ἐσᾶς, τό λέω σέ ὄλους: Ἀγρυπνεῖτε!» (Μάρκου ιγ' 37).

2. Περί τοῦ Ἐνός καί Τριαδικοῦ Θεοῦ

Ἡ Ὁρθόδοξος Καθολική Ἐκκλησία διατηρεῖ ἀναλλοίωτη τήν δογματική διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας περί τοῦ Ἐνός, καί Τριαδικοῦ Θεοῦ, ὅπως αὐτή διακηρύχθηκε ἀπό τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, παραδόθηκε ἀπό τούς ἀγίους Ἀποστόλους, διατυπώθηκε ἀπό τίς δύο πρῶτες Οἰκουμενικές Συνόδους, ἐρμηνεύθηκε καί ἀναπτύχθηκε ἀπό τούς μεγάλους Πατέρες καί Οἰκουμενικούς Διδασκάλους καί ἀπό τότε διδάσκεται ἀπό τήν Ἐκκλησία καί μάλιστα μέ τό ἱερό Σύμβολο Νικαίας – Κωνσταντινουπόλεως (εἶναι τό γνωστό μας «Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν...») καθώς καί μέ πολυάριθμους ὑπέροχους ὕμνους τῆς Ὁρθοδόξου θείας Λατρείας. Ἐπομένως, ὄλοι οἱ Ὁρθόδοξοι ὄλων τῶν αἰῶνων πιστεύουμε καί ὁμολογοῦμε μαζί μέ τούς ἀγίους Ἀποστόλους καί ὄλους τούς ἀρχαίους ἀγίους Πατέρες καί θεολόγους Διδασκάλους τήν κοινή πίστη μας, ὅπως αὐτή συνοψίσθηκε ἀπό τόν κορυφαῖο ἅγιο Πατέρα μας καί πρῦτανι τῶν Διδασκάλων Ἰωάννη τόν Δαμασκηνό: «Πιστεύουμε σέ ἕνα Θεό, σέ μία ἀρχή ἄναρχη, ἄκτιστη, ἀγέννητη καί ἀνόλεθρη καί ἀθάνατη, αἰώνια, ἀπειρη, ἀπερίγραπτη, ἀπεριόριστη, ἀπειροδύναμη, ἀπλή, ἀσύνθετη, ἀσώματη, ἄρρευση, ἀπαθῆ, ἀτρεπτη, ἀναλλοίωτη, ἀόρατη, πηγὴ ἀγαθότητος καί δικαιοσύνης, φῶς νοερό, ἀπρόσιτο, δύναμη, πού δέν γνωρίζεται μέ κανένα μέτρο ἀλλά μόνο μετριέται μέ τήν συγγενή βούληση γιατί τά πάντα μπορεῖ νά κάνει, ὅσα θέλει-, ἀρχή πού δημιούργησε ὄλα τά κτίσματα, τά ὄρατά καί τά ἀόρατα, πού συνέχει καί συντηρεῖ τά πάντα, προνοεῖ γιά ὄλα, κρατεῖ τά πάντα καί κυβερνεῖ καί βασιλεύει μέ ἀτέλειωτη καί ἀθάνατη βασιλεία, τίποτε δέν ἔχει ἀντίθετό της, ὄλα τά γεμίζει, δέν περιέχεται ἀπό κανένα, μᾶλλον αὐτή περιέχει τά σύμπαντα καί τά συνέχει καί προεξέχει, μέ καθαρό καί ἀμόλυντο τρόπο βρίσκεται ἐπάνω σέ ὄλες τίς οὐσίες καί εἶναι ὑψωμένη πέρα ἀπό ὄλα καί ἀπό κάθε οὐσία, γιατί εἶναι ἐπάνω ἀπό τήν οὐσία καί ἐπάνω ἀπό τά ὄντα, ὑπέρθεη, ὑπεράγαθη, ὑπερπλήρης, πού διαχωρίζει ὄλες τίς

ἀρχές καί τίς τάξεις καί εἶναι θεμελιωμένη ἐπάνω ἀπό κάθε ἀρχή καί τάξη, ἐπάνω ἀπό τήν οὐσία καί τήν ζωὴ καί τόν λόγο καί τήν ἔννοια, αὐτοφῶς, αὐτοαγαθότητα, αὐτοζωή, αὐτοουσία, γιατί δέν ἔχει ἀπό κάποιον ἄλλον τήν ὑπαρξή ἢ κάτι ἀπό ὅσα εἶναι, ἐνῶ ἡ ἴδια εἶναι πηγὴ τῆς ὑπάρξεως γιά τά ὄντα, τῆς ζωῆς γιά τούς ζῶντες, τοῦ λόγου γιά ὄσους μετέχουν στόν λόγο, αἰτία ὄλων τῶν ἀγαθῶν γιά ὄλους, πού γνωρίζει τά πάντα πρὶν νά γίνουν, μία οὐσία, μία θεότητα, μία δύναμη, μία θέληση, μία ἐνέργεια, μία ἀρχή, μία ἐξουσία, μία κυριότητα, μία βασιλεία, πού γνωρίζεται σέ τρεῖς τέλειες ὑποστάσεις» (Ἐκδοσις Ἀκριβῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, I, 8. Migne P.G. 94, 808-9).

Τήν μέν **ΜΟΝΑΔΑ** κατανοοῦμε ἀφ' ἑνός ἀπό τήν ταυτότητα καί ἐνότητα τῆς θείας οὐσίας, ἀφ' ἑτέρου καί ἀπό τήν ἐνότητα καί ταυτότητα τῶν ιδιοτήτων καί τῶν ἐνεργειῶν καί τοῦ θελήματος. Τά τρία πρόσωπα εἶναι ἐνωμένα καί ταυτίζονται στίς ιδιότητες, τίς ἐνέργειες καί τό θέλημα. Τήν δέ **ΤΡΙΑΔΑ** κατανοοῦμε ἀφ' ἑνός ἀπό τήν διάκριση τῶν τριῶν προσώπων καί ἀφ' ἑτέρου ἀπό τήν διαφορὰ τῶν προόδων τους, δηλαδή τῶν ὑπάρξεών τους. Τά τρία θεῖα πρόσωπα διακρίνονται τό ἕνα ἀπό τά ἄλλα δύο ἢ διαιροῦνται, χωρὶς νά ἀποχωρίζονται καί ἔχοντας τό καθένα τό πλήρωμα τῆς θεότητας, εἶναι τέλειος Θεός, ἐνῶ ἡ θεία οὐσία διαμένει ἀδιαίρετη καί ἀμέριστη. Ὁ Πατέρας εἶναι τέλειος Θεός καί διακρίνεται ἀπό τά ἄλλα πρόσωπα, καθ' ὅσον γεννᾷ αἰδίως (αἰώνια) τόν Υἱό καί ἐκπορεύει τό Πνεῦμα τό Ἅγιο. Θεός γεννᾷ Θεό. Ὁ Υἱός εἶναι τέλειος Θεός καθ' ὅσον γεννᾶται ἀπό τόν Πατέρα καί τό Ἅγιο Πνεῦμα καθ' ὅσον ἐκπορεύεται ἀπό τόν Πατέρα. Ὅστε οἱ ὑποστατικές ιδιότητες τῶν τριῶν προσώπων εἶναι: Τοῦ μέν Πατέρα ἡ ἀγεννησία καί ἡ πατρότητα, τοῦ δέ Υἱοῦ ἡ γέννηση καί ἡ υἰότητα καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἡ ἐκπόρευση ἢ προβολή ἢ ἐκπεμψή. Στήν ὀρθόδοξη θεολογία διακρίνουμε τήν οὐσία τοῦ Θεοῦ πού εἶναι ἄκτιστη καί πού παραμένει ἀπρόσιτη, ἄγνωστη, ἀμέθεκτη ἀπό τά κτιστά ὄντα, καί τίς θεῖες ἐνέργειες πού εἶναι ἄκτιστες, ἀλλά μεθεκτές καί μέ τίς ὁποῖες σώζεται καί δοξάζεται ὁ ἄνθρωπος.

«ΛΟΓΟΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΙΑΣ ΖΩΗΣ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΙΣΤΕΩΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΥΠΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' 2020 – 2021

ΦΥΛΛΟ 1ο - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020